

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2015/5160

KARAR TARİHİ : 24/08/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: Türk Tabipleri Birliği (TTB)

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikayetçi, .././2009 yılında Tıp Fakültesi Hastanesi Kulak Burun Boğaz (KBB) Anabilim Dalı'nda yapılan ameliyatında şifa bulmadığını ve ameliyata bağlı olarak yeni rahatsızlıkların oluştuğunu belirterek "sorumlular hakkında gerekli disiplin işlemlerinin yapılması" amacıyla başvurduğu Tabip Odası ve akabinde TTB Yüksek Onur Kurulu tarafından şikayetlerinin tıbbi ve hukuka uygun olarak incelenmediğini iddia ederek, TTB'nin kararının geri alınmasını ve bilirkişilerin tüm iddia ve delilleri tarafsızca değerlendirebileceği bir zeminde şeffaf, tarafsız ve gerçek bilgilere dayalı raporlar ile beraber düzeltilmesini talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 28.10.2015

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1) 28/10/2015 tarihinde e-başvuru yoluyla yapılan şikâyet başvurusu, 11441 evrak numarası ile kayıt altına alınmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiş,27/07/2016 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Şikâyet başvurusunun yapılan ön incelemesi neticesinde; şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yolunun tüketildiği, şikâyetin süresinde yapılmış olduğu ve diğer ön inceleme konularında da bir eksikliğin bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

3) Dosya kapsamından, şikâyetçinin .././.... tarihinde İdare Mahkemesinde dava açarak .././.... yılında Tıp Fakültesi'nde geçirmiş olduğu burun ameliyatına bağlı olarak yaşadığı sağlık sorunları sebebiyle uğramış olduğu maddi ve manevi zararların davalı Üniversitesi (..) Rektörlüğü'nce tazmin edilmesi talebinde bulunduğu ve açılan davanın /.... dosya numarasıyla halen derdest olduğu öğrenilmiştir.

4) Her ne kadar, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Başvuru ve usulü” başlıklı 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin başvuruların incelenemeyeceği düzenlenmişse de, **halihazırda görülmekte olan davanın .. Rektörlüğü'ne karşı ve ameliyat sonrası yaşanan sağlık sorunları sebebiyle uğradığı maddi ve manevi zararların tazmini talebiyle açılmış olduğu, şikâyetçinin Kurumumuza ilettiği işbu başvurusunda ise Tabip Odası (Oda) tarafından anılan ameliyatta ve ameliyat sonrası takip, tedavi ve yönlendirmede tıbbi ihmal ve hata olup olmadığı iddialarının incelendiği soruşturma sürecini ve nihai Yüksek Onur Kurulu Kararını şikâyet ettiği, Mahkemece verilecek kararda Türk Tabipler Birliği'nin (TTB) işlemine ilişkin bir hüküm getirilmeyeceği ve TTB'nin kararına karşı itiraz edilecek olması halinde ayrıca yargıya gidilmesi gerektiği tespit edildiğinden dosyanın esastan incelenmesine engel bir husus olmadığına karar verilmiştir.**

II. OLAYLAR VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

5) Şikâyetçi başvurusunda;

5.1) yılında burundan nefes alamama şikâyeti ile gittiği Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz (KBB) Anabilim Dalında ilk muayenesinin Prof. Dr. .. tarafından yapıldığını, üç ay ilaç tedavisi sonucunda tedaviye cevap alınamayınca “konka hipertrofisi” tanısı ile ameliyat kararı alındığını, .././.... tarihinde yapılan burun ameliyatını gerçekleştiren aynı bölümdeki (sonradan Doçent ünvanını alan) Op. Dr. .. tarafından “geri dönüşümlü ve daha zararsız olacak” bir uygulama yapılacağı belirtilerek tedavi yönteminin değiştirildiğini, yapılan ameliyat için kendisinden onam alınmadığını, şikâyetlerinin artması sebebiyle ameliyattan sonra gittiği Doç. Dr. .. tarafından yakınmalarının gerçekçi bulunmadığını, şikâyetinin engellenmesi için psikolojik baskı yapıldığını ve yönlendirildiği psikiyatri biriminde kendisine ağır ilaçlar reçete edildiğini, epikriz raporunda isim, yapılan müdahalenin türü, cinsiyet, saat vb. bilgilerinin değiştirildiğini, onam belgesi ve ameliyat raporu dahil bazı resmi evrakların kendinden saklandığını, ameliyatın agresif bir cerrahi müdahale sonucu tedavisi mümkün olmayacak şekilde sonuçlandığını düşündüğünü” belirterek **yapılan ameliyat sonrasında zararının ve yapılan işlemin tıbbi kurallara uygunluğunun tespiti ve doktor veyahut ilgili doktorlar hakkında disiplin soruşturması açılması amacıyla Oda'ya başvurduğunu,**

5.2) Odanın Onur Kurulu tarafından yapılan soruşturma sonucunda “ameliyatı yapan Doç. Dr. .. hakkında cezai işlem yapılmasına yer olmadığına dair” karar alındığını, anılan karara itiraz etmesi üzerine dosyanın TTB Yüksek Onur Kuruluna sevk edildiğini, Yüksek Onur Kurulu tarafından yapılan inceleme sonucunda 10-11-12 Nisan 2015 tarihli kararla Odanın Kararının hukuka uygun bulunarak onandığını;

5.3) Ancak Oda Yönetim Kurulu tarafından yürütülen soruşturmada **bilirkişi atamasında tarafsız ve etik davranılmadığını; dosyadaki bazı bilirkişi raporlarının tarafsızlığının şaibeli olduğunu**, zira şikayetçi olduğu hekim tarafından dosyaya sunulan söz konusu bilirkişi raporlarını düzenleyen hekimlerle soruşturulan hekim arasında bağlantılar bulunduğunu, bu bağlantıları belgelerle TTB’ye sunmasına rağmen Yüksek Onur Kurulu tarafından itirazları dikkate alınmayarak söz konusu raporların Karara esas teşkil edecek şekilde kullanıldığını, dolayısıyla tarafsızlığı şaibeli olan raporlar üzerinden incelenen dosyası hakkında verilen kararın da şaibeli olduğunu,

5.4) Bu kararın somut delillere rağmen tıp biliminden yoksun gerekçelerle alındığını ve gerçekleri yansıtmadığını, zira ameliyata bağlı olarak oluşan “boş burun” hastalığının teşhisinin ancak muayene ile konulabileceğini, bilirkişilerce işaret edilen “rinomanometri” testinin bu hastalığa tanı koymak için elverişli olmadığını, sübjektif bir test olduğunu, bizzat muayeneler ve radyolojik incelemeler sonucunda alınan raporlarda 2009 yılında yapılan “ameliyat” sebebiyle kendisinde “boş burun sendromu” ve “patent östaki” hastalığının oluştuğunun tescil edildiğini,

5.5) Söz konusu raporları Oda’ya ve TTB’ye sunduğunu ancak bu raporların göz ardı edildiğini, son olarak sunduğu **GATA Askeri Hastanesinin raporunun da dikkate alınmadığını**, Odanın Kararına esas teşkil eden raporların ise hiçbirinin bizzat muayene sonucu verilmediğini, dolayısıyla bu raporların Oda tarafından kullanılmaması gerektiğini,

5.6) Asıl doktor olan **Prof. Dr. .. hakkında soruşturma açılmadığını**,

5.7) Oda’nın kararını onaylayan TTB’nin kararının tıbbi ve hukuka uygun olmadığını, **mesleği müzisyen bir kişi olarak yaşadığı sağlık sorunlarının iş ve sosyal hayatını olumsuz yönde etkilediğini ve mağdur olduğunu belirterek;**

5.8) Bahse konu kararın geri alınarak bilirkişilerin tüm iddia ve delilleri tarafsızca değerlendirebileceği bir zeminde şeffaf, tarafsız ve gerçek bilgilere dayalı raporlar ile beraber kararın düzeltilmesini Kurumumuzdan talep etmiştir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

6. Şikâyetçinin iddia ve talepleri hakkında bilgi-belge talepli yazımıza cevaben gelen TTB’nin .././2016 tarih ve .././2016 sayılı yazının incelenmesinden;

6.1) İl Sağlık Müdürlüğü’nün .././2011 ve .././2013 tarihli, Valiliği Hukuk İşleri Şube Müdürlüğü’nün .././2012 tarihli yazıları ekinde şikayetçinin kendisine yapılan tıbbi tedaviye ilişkin şikayet başvurusunun Tabip Odasına iletildiği, Şikayetçinin .././2012 evrak kayıt tarihli dilekçesini bizzat Odaya da ileterek Dr. .. hakkında şikayetçi olduğu,

6.2) Oda Onur Kurulu tarafından alınan yazılar üzerine ön inceleme ve soruşturma başlatıldığı, alanında uzman hekimlerden bilirkişi görüşü istendiği, temin edilen hastane kayıtları ve tıbbi

evrakın incelendiği, bu kapsamda taraflarca sunulan bilirkişi raporlarının da dikkate alındığı, sonuç olarak 13/01/2015 tarih 2015/003 sayılı kararı ile **"hastanın 25/03/2009 tarihinde ... Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı'nda yapılan ameliyatında ve ameliyat sonrası takip, tedavi ve yönlendirmelerinde tıbbi ihmal ve hata yapmak/hastaya özensizlik göstermek"** iddiası ile ilgili cezai işlem gerektiren kusurlu bir hekimlik uygulamasının belirlenmemesi nedeniyle **Dr. .. için cezai bir işlem yapılmasına yer olmadığına, karar verildiği;**

6.3) Oda tarafından atanan ilk bilirkişi Doç. Dr. ..'un "ameliyatta şikayetçiye fiziksel zarar verildiği, ameliyattan sonra şikayetçinin klinik durumunu gizlemek için şikayetçiyi psikiyatri tedavisine zorladıkları, etik değerlerden uzak davrandıkları, resmi evrakta sahtecilik yaptıkları, hasta evraklarını gizledikleri" hususlarını belirten raporu ile Odaya bizzat muayeneler ile verilen başka raporlar da sunmasına rağmen sorumlular hakkında "hiçbir kusur bulunmayarak soruşturma açılmadığı", iddiasına cevaben; sözü edilen bilirkişi raporunda belirtilen suçlama konularını düşündürten hususun, hasta hakkında düzenlenen epikrizde bazı bilgilerin hatalı doldurulmasından kaynaklandığı, ancak mevcut belgelerden bu kayıtların sehven böyle yazıldığına anlaşıldığı, ameliyat defterinde doğru bilgilerin yer aldığı, **hasta kayıtlarının saklandığına ilişkin bulgu olmadığı,**

6.4) Atanan diğer bilirkişi Prof. Dr. .. ile ameliyatını yapan Doç. Dr. ..'ın ortak kurs düzenleyecek kadar yakın arkadaş oldukları, bu minvalde bilirkişi atamasında tarafsız ve etik davranılmadığı, iddiasına cevaben; Oda tarafından soruşturmaların objektif ve tarafsız biçimde yürütüldüğü, hekimlerin özel yakınlıklarının bilindiği durumlarda görevlendirme yapılmadığı, Odaya bu yönde bir bilgi ulaşmadığı gibi iki hekimin aynı kursta yer almasının yakın arkadaş oldukları anlamına gelmediği, ayrıca Prof. .. tarafından düzenlenen bilirkişi raporu üzerine hekim hakkında "soruşturma yapılmasına yer olmadığı" şeklinde bir karar verilmeyerek tam tersine soruşturma başlatıldığı

6.5) Atanan son bilirkişi Prof. Dr. ..'nın raporunda hastada ameliyat sebebiyle oluştuğu iddia edilen boş burun sendromunun tespiti için "rinomanometri testi" yapılmasını önerdiği, oysa tıp literatüründe boş burun sendromunda sözkonusu testin "tanı koymak için" elverişli olmadığına, kesin tanının "muayene" ile konulacağına ve gerekirse radyolojik incelemenin yapılacağına açıkça belirtildiği, Prof. ..'nın bizzat muayeneler ile verilen raporları yok sayarak tanı koyduğu, bilimsellikten uzak açıkça taraflı bir rapor yazdığı, iddiasına cevaben; raporda burun tıkanıklığının rinomanometri testi ile doğrulanması gerektiğinin ifade edildiği, boş burun sendromuna ilişkin görüş bildirilmediği, bu görüş doğrultusunda Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Hastalıkları Kliniği'nde görev yapan Dr. .. tarafından hastaya rinomanometri yapılarak düzenlenen 26/09/2014 tarihli raporda "hastanın akustik rinometri sonucu normal sınırlar içerisinde değerlendirildiği, nasal fonksiyonlarda bozulma tespit edilmediğinin" bildirildiği,

6.6) Bizzat muayeneler ile alınan resmi raporların ve son olarak GATA Askeri Hastanesinin raporunun dikkate alınmadığı iddiasına cevaben; Oda ve TTB'nin dosyaya sunulmuş olan tıbbi evrakı ve hasta kayıtlarının tamamını dikkate alarak kararlarını tesis ettiği, GATA raporunun 21/01/2015 tarihli olup Oda'nın 13.01.2015 tarihli Onur Kurulu kararından sonra tesis edildiği, bununla birlikte "septoplasti sonrası empty nose send." (boş burun send.) yazılı olduğu görülen "Muayene sonuç raporunun" Yüksek Onur Kurulu tarafından değerlendirildiği, ancak dosyada bunun aksi yönünde çok sayıda bilirkişi görüşü ve muayene bulgusu yer aldığı,

6.7) Asıl doktor olan Prof. Dr. .. hakkında soruşturma açılmadığı iddiası ile ilgili olarak; .. Tıp Fakültesi'nin bir eğitim hastanesi olup bu tür eğitim kurumlarında klinik (servis) çalışmaları yapıldığı, gelen hastanın bir hekimin değil, kliniğin hastası olduğu, eğitim ve hizmet planlaması içinde hastaların görevli hekim tarafından muayene ve tedavi edildiği, şikayetçinin ameliyatının ve takibinin Dr. .. tarafından yapıldığı, şikayetin yapılan cerrahi müdahaleye yönelik olduğu gözetildiğinde, kendisine kusur yöneltilemeyecek olan Prof. Dr. .. hakkında bir soruşturmanın yürütülmesinin yersiz olacağı sonucuna varıldığı,

6.8) Söz konusu kararın somut delillere rağmen tıp biliminden yoksun gerekçelerle alındığı ve gerçekleri yansıtmadığı iddiasına cevaben, “kararın tüm dosya içeriği birlikte ele alınarak ve tıp bilimi ışığında düzenlenen çok sayıda bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesi sonucunda verildiği”,

6.9) Belirtilen gerekçelerle TTB'nin 10-11-12 Nisan 2015 tarih 2015/02-35 sayılı Yüksek Onur Kurulu kararının hukuka uyarlı olmadığı iddiasına cevaben; dosyada mevcut bilgi ve belgelerin şikayetçiye yapılan tıbbi girişimde kusur bulunmadığını ortaya koyduğu, dolayısıyla anılan kararda hukuka aykırılık bulunmadığı kanısında oldukları,

6.10) Kurumumuzca şikayetçi hakkında Üniversitesi Rektörlüğü'ne verilen 23/12/2013 tarih ve 2013/107 karar sayılı Tavsiye Kararında yer alan “**Hasta kayıtlarını usulüne uygun olarak tutmamak**” ve “**Hastanın aydınlatılmış onamını usulüne uygun almaksızın tıbbi girişimde bulunmak**” eylemleri nedeniyle adı geçen hekim hakkında soruşturma açılmasının ilgili mevzuatta yer alan iki yıllık zamanaşımı süresinin dolmasından dolayı hukuken mümkün olmadığı, “**Hastada gelişen komplikasyonun görmezden gelindiği, isteği dışında psikiyatri doktoruna yönlendirildiği, ameliyat sonrası takip ve tedavisinin gereği gibi yapılmadığı ve mağdur edildiği**” hususlarında ise şikayete konu hekim hakkında açılan soruşturma sonucunda hekimin kusurlu bulunmadığı, açıklamalarına yer verildiği görülmüştür.

7) Tıp Fakültesi Hastanesi tarafından şikayetçi hakkında düzenlenen üst paragrafta atıfta bulunulan 2013/107 Karar sayılı Tavsiye Kararımıza esas teşkil eden **.././2012 tarih ve ... sayılı rapor ile aynı öğretim üyeleri tarafından düzenlenen 10/12/2014 tarihli raporun birbirinden farklı olması sebebiyle** Üniversitesi'ne gönderilen bilgi-belge talepli yazımız üzerine Üniversiteden alınan 09/06/2016 tarihli yazıda bahsekonu öğretim üyeleri hakkında soruşturma açıldığı, ancak açılan soruşturmanın halen sonuçlandırılmadığı öğrenilmiştir.

C. Olaylar

8) Şikâyetçi ..'in burun tıkanıklığı ve horlama yakınmaları ile gittiği Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalında ilk muayenesi Prof. Dr. .. tarafından yapılmış, üç ay ilaç tedavisi sonucunda tedaviye cevap alınamayınca 'konka hipertrofisi' tanısı ile 25/03/2009 tarihinde Op. Dr. .. tarafından ameliyat edilmiştir.

9) Şikâyetçi ameliyattan sonraki süreçte şifa bulmaması ve sağlık sorunlarının artması nedeniyle pek çok kez Op. Dr. ..'a gitmiş; ancak, .. ameliyatın iyi geçtiğini belirterek yeni bir tedavi önermemiş; ancak, kendisini psikiyatri servisine yönlendirmiştir.

10) Şikâyetçi bu süreçte başka KBB doktorlarına da başvurmuş, özel bir merkezde sağ burnundan da ameliyat olmuş, geline aşamada tedavisi mümkün olmayan sağlık sorunlarının oluştuğunu ve

bu yakınmalarının sebebinin 25/03/2009 tarihinde yapılan ameliyat olduğunu iddia ederek ameliyatı yapan hekim ve sorumluluğu olan tüm görevliler hakkında gerekli incelemenin yapılması amacıyla **07/09/2011 tarihinde** İl Sağlık Müdürlüğü'ne; **29/11/2011 tarihinde** Tıp Fakültesi Başhekimliği'ne, **10/02/2012 tarihinde Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı'na**; **Aralık 2011 tarihinde birkaç defa YÖK'e** ve en son **26/03/2012 tarihinde** Tabip Odası'na başvurmuştur.

11) Tabip Odası konuya ilişkin bir ön inceleme başlatmış, bu kapsamda şikayetçiden 09/05/2012 tarihli yazıyla bilgi istenmiştir.

12) Alınan yanıt sonrasında, **15/12/2012 tarihli yazı ile Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Hastalıkları Doç. Dr. ..'dan bilirkişi görüşü** istenmiştir. **24.01.2013 kayıt tarihli bilirkişi raporunda sonuç olarak;** “.. adli şikayetçinin 25.03.2009 tarihinde yapılan ameliyattan fiziksel olarak zarar gördüğü, postoperatif dönemde oluşan bu komplikasyon için ilgili doktorların başta olmak üzere hastaya etik kurallar çerçevesinde yeterli özeni göstermediği, suçlu psikolojisi ile hastadan kaçmayı yeğlediği, psikiyatri muayenesine zorlayarak hastasını rencide ettiği, başhekimlik soruşturmasını evrak sahteciliğiyle ve hastanın esas şikâyeti olan “boş burun” hastalığını “hastanın burnu açık” diyerek mesleki kurnazlıkla yanılmaya çalıştığı” yönünde kanaat bildirildiği, görülmüştür.

13) Oda tarafından **15/05/2013 tarihli yazı ile** Üniversitesi Hastanesi KBB Anabilim Dalı Başkanı **Prof. Dr. ..'dan bilirkişi görüşü sorulduğu;** **05/07/2013 kayıt tarihli bilirkişi raporunda özetle;** “orta konkalar ile alt konkasının bir kısmı korunmuş olan hastanın durumunun tam olarak ‘Empty Nose’ (boş burun) diye adlandırılmayacağı, “kısmi mukozal alan kaybı” tanımının daha doğru olacağı, göze çarpan en büyük eksikliğin hastaya yapılacak işlemlerin tam olarak açıklanmaması ve hastanın onamının alınmaması olarak kaydedilebileceği” kanaati bildirilmiştir.

14) Her iki raporu birlikte değerlendiren Oda Yönetim Kurulu 30/07/2013 tarihli kararı ile Doç. Dr. .. hakkında “25.03.2009 tarihinde şikayetçiye yapılan ameliyatta ve ameliyat sonrası takip, tedavi ve yönlendirmede tıbbi ihmal ve hata yapmak/hastaya özensizlik göstermek” iddialarıyla soruşturma açılmasına karar vermiş; bu kapsamda **31/07/2013 tarihli yazıyla adigeçen hekimden savunması istenmiştir.**

15) Doç. Dr. ..'ın **19/08/2013 tarihli savunma yazısında özetle;** hastanın ilk olarak Prof. Dr. ..'e başvurduğunu, medikal tedaviye başladığını, şikayetlerde gerileme olmayınca 'konka hipertrofisi' tanısı ile cerrahi operasyon kararı alındığını, 24/03/2009 tarihinde hastanın yatışı yapıp, onam formunun alındığını, 25/03/2009 tarihinde ise bizzat kendisi tarafından (öğrenci ya da asistan olmaksızın) sol alt konkaya parsiyel rezeksiyon yapıldığını, **ameliyat esnasında ve sonrasında herhangi bir komplikasyon gözlemlenmediğini,** hastanın 26/03/2009 tarihinde taburcu edildiğini, hastanın iddia ettiği gibi 'parsiyel rezeksiyon' girişimini kendisinden gizlenmediğini, yaptığı ameliyatın doğru ve gerekli olduğunu, **sadece epikriz formuna yanlışlıkla 'konka rezeksiyonu' yerine 'konka lateralizasyonu' yazıldığını,** hastanın epikrizinin kідemsiz ve ameliyatta bulunmayan doktor tarafından yazıldığını ve kendisinin epikrizin altında onayı bulunmadığını, doğru olanın ameliyat defterindeki kayıtlar olduğunu, hastanın denge problemi, sol gözde soğukluk ve göz altındaki uykusuzluk halkaları gibi yakınmalarının ameliyat ile ilgisi olmayıp, nonspesifik şikayetler olduğunu, hastanın yakınmalarının saplantı haline dönüştüğünün düşünüldüğünü, bu nedenle bizzat

kendisi randevu alarak psikiyatri doktoruna yönlendirdiğini, şikayetleri devam etmesi nedeniyle üniversite dışında yaptırdığı operasyonlardan da fayda göremediğini ve iş yapamaz hale geldiğini beyan ederek sonuçtan kendisini sorumlu tuttuğunu, hastanın resmi kurumlara ardı arkası kesilmeyen şikayetleri sebebiyle kendisini Oda'ya şikayet ettiğini” belirttiği görülmüştür.

16) Oda tarafından Dr. .. hakkında oluşturulan HUB-1651-(G-3016) sayılı soruşturma dosyasının Yönetim Kurulunun 20/08/2013 tarihli toplantısı sonucunda Onur Kurulu'na sevk edildiği, ancak Onur Kurulunun, verilecek karara esas olmak üzere ek bilirkişi görüşü alınmasını isteyerek dosyayı Yönetim Kurulu'na geri gönderdiği anlaşılmıştır.

17) Bu kapsamda, 25/06/2014 tarihinde görüşü talep edilen ...Üniversitesi KBB Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığı Öğretim Üyesi **Prof. Dr. ... tarafından düzenlenen 14/08/2014 tarihli bilirkişi raporunda özetle;** *“hasta ile görüşüp muayene yapamadığı için çok sağlıklı ve objektif değerlendirme yapamayacağı, gerçekten burun tıkanıklığının devam edip etmediğinin objektif bir test olan ERM (Elektro Rinomanometri) ile anlaşılabilceği”* belirtilmiştir.

18) Prof. ..'nın raporunda rinomanometri ile değerlendirme yapılacağına ifade edilmesi üzerine **Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Hastalıkları Kliniği'nde 26.09.2014 tarihinde Uzm. Dr. .. tarafından düzenlenen raporda özetle;** *“şikayetçiye yapılan “akustik rinometrinin” normal sınırlar içinde olduğu, tıkanıklık bulgusuna rastlanmadığı, nasal fonksiyonlarda bozulma tespit edilemediği; TTB'nin yazısında “Elektro Rinomanometri” şeklinde bir ibare olduğu, ancak literatürde böyle bir yöntem olmadığı gibi kliniklerinde de böyle bir uygulamanın yapılmadığının”* belirtildiği görülmüştür.

19) Dosya kapsamında soruşturulan hekim **Doç. Dr. ..'ın 09.10.2014 tarihli dilekçesi ekinde Oda'ya 3 adet bilirkişi raporu sunulduğu görülmüştür.** Bu kapsamda Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Anabilim Dalı (AD) Öğretim Üyeleri **Prof. Dr. ..., Doç. Dr. ... ve Doç. Dr. ..** tarafından düzenlenen 08.10.2014 tarihli bilirkişi raporu, Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Derneği'ne (Dernek) sunulan Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı Öğretim Üyesi **Prof. Dr. ...** tarafından düzenlenen 17.10.2014 tarihli rapor ve ... Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı Öğretim Üyesi **Prof. Dr. ...** tarafından düzenlenen 18.08.2011 tarihli raporunun incelenmesinden özetle *“hastada boş burun sendromunu düşündürecek bir bulguya rastlanılmadığı, tıbbi bir yanlışlık olmadığı, Dr. ..'a atfedilebilecek herhangi bir tıbbi hata, ihmal ve kusur olmadığı”* görüşlerine yer verildiği anlaşılmıştır.

19.1) Soruşturma dosyasına **Doç. Dr. .. tarafından sunulan 23.12.2014 tarihli dilekçe ekinde ise** (....) Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri **Prof. Dr. ..., Doç. Dr. ... ve Uzm. Dr. ...**'nin 10.12.2014 tarihli bilirkişi raporunun yer aldığı; raporda özetle *“Doç. Dr. .. tarafından (hastada boş burun sendromu düşünüldüğü belirtilen) 03/05/2012 tarih ve 333 sayılı raporlarının tekrar gözden geçirilmesi talebi üzerine yeniden değerlendirme yapıldığı, operasyonlar ve yapılan testler göz önüne alındığında hastada boş burun sendromunu düşündürecek bulguya rastlanmadığı, patent tuba östaki tanısı için objektif testlerin dosyada görülmediği, yapılan operasyonlarla da bir ilişki kurulamadığı”* bildirilmiştir (bkz. prg. 7).

20) Şikayetçi ise **21/11/2014 tarihli dilekçesi ekinde Oda'ya iki adet bilirkişi görüşü sunmuştur.** Bahsekonu raporlardan;

20.1) KBB Tıp Merkezi antetli KBB Uzmanı Dr. tarafından düzenlenmiş olan 14.11.2014 tarihli rapor ve Özel Yaşar Hastanesi başlıklı KBB Uzmanı Dr. tarafından düzenlenmiş olan 15.11.2014 tarihli raporların incelenmesinden özetle; ***“hastada boş burun sendromu rahatsızlığının oluştuğu”*** belirtilmiştir.

20.2) Bu raporlara istinaden Dr. ..’ın 23.12.2014 tarihli dilekçesi ekinde Oda’ya sunduğu ve İdare Mahkemesi’ne de verildiği (Dosya No: 2013/1879 E.) anlaşılan yazılarda; bu raporları düzenleyen .. ve .. tarafından ***“yoğun iş saatlerinde bunaltıcı ısrarda bulunan şikayetçinin okulunu dondurabilmesi için yüzeysel muayene sonucu ve şikayetçi tarafından sunulan 03/05/2012 tarihli Çapa Tıp raporunu temel alarak (bkz. prg. 7, 19.1), şikayetçinin isteği doğrultusunda rapor düzenlendiğini; ancak hastada ‘boş burun’ sendromunu düşündürecek bir sonuç olmadığını”*** belirttikleri görülmüştür.

21)Oda Onur Kurulunun 13.01.2015 tarih 2015/003 sayılı kararı ile; “Oda tarafından tayin edilen üç bilirkişi raporunu (bkz. prg. 12, 13, 17), T.C. Kamu Denetçiliği Kurumu Raporunu ve Doç. tarafından sunulan Üniversitesi KBB AD’da görevli üç öğretim üyesi ve Dernek adına düzenlenen bilirkişi raporunu birlikte değerlendirerek (bkz. prg. 19) özetle ***“şikayetçiye 25.03.2009 tarihinde yapılan ameliyat ile ilgili aydınlatılmış onam belgesinin dosyada olduğuna, teşhis ile uygulanan tedavi arasında uyum bulunduğuna, hastanın şikayetleri ile yapılan ameliyat arasında sebep-sonuç ilişkisinin kurulamadığına, sonuç olarak; şikayetçinin ameliyatında ve ameliyat sonrası takip, tedavi ve yönlendirmelerinde cezai işlem gerektiren kusurlu bir hekimlik uygulamasının belirlenmemesi nedeniyle Dr. için cezai bir işlem yapılmasına yer olmadığına,*** karar verildiği görülmüştür.

22) Şikayetçinin Onur Kurulu’nun Kararına itiraz ettiği 16/02/2015 tarihli dilekçesinde;

22.1) 27/10/2014 tarihli Adli Tıp Kurumu ... İhtisas Kurulu raporunda da şikayetçiye ***“subtotal rezeksiyon”*** yapıldığının (yani organının tamamına yakın bir kısmının alındığının) açıkça belirtildiği, dolayısıyla Dr. .. tarafından Mahkemeye ve Odaya sunulan raporlarda yazan ***“parsiyel (kısmi) rezeksiyon”*** bulgusunun Adli Tıp Kurumunun Raporu ile çürütüldüğü,

22.2) Doç. Dr. ..’ın KBB Baş ve Boyun Cerrahisi Derneği üyesi olduğu, dolayısıyla anılan Dernekte Yeterlik ve Yürütme Kurulu üyesi olan Prof. Dr. ve Derneğin Onur ve Etik Kurulu üyesi olan Prof. ..’nın Doç. Dr. hakkında aleyhte rapor yazamayacağını aşikar olduğu (.... ve ..’nın anılan Dernekteki görevlerinin internet sitesi çıktıkları ile belgelendirildiği görülmüştür),

22.3) Dr. ..’un daha önce Haseki Hastanesinden Dr. ..’ın mesai arkadaşı olduğu (şikayetçinin bölüm öğrencilerine ait bazı uzmanlık tezlerinin önsöz ve teşekkür kısımlarını delil olarak eklediği görülmüştür),

22.4) Dr. ..’nun da uzmanlığını Haseki Hastanesinde Dr. ..’un eğitmenliğinde aldığı (şikayetçinin bu durumu belgeleyen Haseki Hastanesinin web sayfalarını delil olarak sunduğu görülmüştür),

22.5) Şikayetçinin yedek subay adayı olarak muayeneye gönderildiği GATA Askeri Hastanesinin (örneği dosya ekinde sunulan) 21/01/2015 tarihli raporunda ***“Septoplasti sonrası empty nose send.”*** tanısı konduğunu, böylece şikayetçiye ameliyat sırasında ***“septoplasti”*** operasyonu yapıldığının ve ***“boş burun sendromu”*** olduğunun bizzat muayene sonucu bir kez daha resmiyetle tespit edildiğini,

22.6) Dilekçe ekinde sunulan Üniversitesi Odyoloji Laboratuvarındaki test sonucunda sağ kulağı için “abnormal ve östaki disfonksiyonu” tanıları konulduğunu, yani “işitme kaybı olduğunu” dolayısıyla ameliyata bağlı olarak gelişen “eşit duymama, sol kulağın daha fazla duyması” sorunlarının objektif testlerle doğrulandığı ve bunun Tıp Fakültesinin verdiği 03/05/2012 tarihli raporun sonuçları ile örtüştüğünü,

22.7) Dr. ... tarafından sunulan raporların ve Prof. Dr. ..’nın raporunun ortak dayanağı olan rinomanometri testinin boş burun sendromunun tanı ve teşhisinde belirleyici olmadığı, boş burun sendromunun tanısının ancak muayene ile koyulabileceğine ilişkin tıp makalesinin ekte sunulduğu (Empty Nose Syndrome, A. Coste, P. Dessi, E. Serrano, European Annals of Otorhinolaryngology, Head and Neck Diseases, (2012) 129, 93-97), sözkonusu testin özetle burundaki tıkanıklığın ölçülmesi anlamına geldiği, ancak şikayetçinin sıkıntısının burun tıkanıklığı değil aksine ameliyattan sonra oluşan burun boşluğuna bağlı oluşan nefes darlığı ve tıkanıklık hissi olduğu, ancak bu konuda Dr. .. tarafından sunulan raporlarda Doç. Dr. ..’un tespit ettiği üzere mesleki kurnazlık yapıldığı,

22.8) Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı Başkanlığı’nın örneği ekli 05/02/2015 tarihli ve sayılı yazısında da **“boş burun sendromu için radyolojik inceleme ve endoskopik muayene yapılması gerektiğinin”** açıkça belirtildiği, östaki sorununun tanısı için de muayene gerektiğinin bilimsel bir gerçek olduğu (şikayetçinin Üniversitesi KBB’ye ait bir makale sunduğu görülmüştür.),

22.9) Odanın aydınlatılmış onam belgesinin dosyada mevcut olduğuna yönelik kararının tıbbi ve hukuki altyapısının olmadığı, mevcut formun içi boş-matbu form olduğu, subtotal/parsiyel rezeksiyon ya da septoplasti için aydınlatılmış onam belgesinin bulunmadığı, şikayetçiye yapılan ameliyata ilişkin risklere, komplikasyonlara ve alternatif tedavi yöntemlerine ilişkin bilgilendirme bulunmadığını belirterek, aydınlatmada ispat külfetinin Borçlar Kanununun 357. Maddesine göre hekimde olduğuna ilişkin makaleyi ve emsal Yargıtay kararlarını Odaya ilettiği görülmüştür (Battal YILMAZ, “Aydınlatılmış Rıza”, -Sağlık Hukuku Digestası, Yıl 1, Sayı 1, s. 167-180, Ankara Barosu yayınları, 2009).

22.10) Şikayetçi, belirtilen gerekçelerle Yüksek Onur Kurulundan Tabip Odası’nın 13/01/2015 tarihli 215/003 sayılı maddi gerçeklikten uzak, tıp etiği ve hasta hakları mevzuatıyla bağdaşmadığını iddia ettiği karara itiraz ederek; sorumlu doktorlar hakkında cezai işlemlerin uygulanmasını talep etmiştir.

23) Şikayetçinin itirazı üzerine dosyası TTB'ye gönderilmiş olup, TTB Yüksek Onur Kurulu 10-11-12 Nisan 2015 tarih 2015/02-35 sayılı Kararında **“..... Tabip Odası Onur Kurulu Kararını hukuka uygun bulmakla onanmasına”** karar vermiştir.

24) Şikayetçi 5 sayılı paragrafta ayrıntılı olarak yer verilen şikayet konularının Oda ve TTB tarafından tıba ve hukuka uygun olarak incelenmediği iddiası ile 28/10/2015 tarihinde Kurumumuza başvurmuştur.

D. Kamu Denetçisi Serpil ÇAKIN'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

25) Şikâyet konusunun özel ve teknik bilgi gerektirmesi sebebiyle bilirkişiye gidilmesi öngörülmüş; İdare Mahkemesinde görülmekte olan tazminat davası kapsamında bilirkişiye

gidilmiş olması ihtimali değerlendirilmiş; davanın Hakimi ile yapılan görüşmelerde dava dosyasının içeriği nedeniyle ili dışındaki hekimlerce bilirkişi raporu hazırlanması amacıyla dosyanın Ankara'ya gönderildiği, ancak bilirkişi raporunun halen hazırlanmadığı öğrenilmiş olup; şikayetçinin gireceği radyolojik testlerden fiziken etkilenecek olması ve kişinin tekrar bu etkiye maruz kalmaması amacıyla Kurumumuzca bilirkişi görüşü alınması yoluna gidilmemiştir.

25.1) Bununla birlikte, şikayetçi ..'in tedavisi sırasında görevli doktor ..'in taksirle yaralama suçunu oluşturacak şekilde dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı herhangi bir davranışın bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından gönderilen 20/05/2014 tarih ve D.İş sayılı yazısı üzerine Adli Tıp Kurumu Başkanlığı .. İhtisas Kurulu tarafından hazırlanan .././..... tarih ve A.T.No:.....-..... Karar No: sayılı kararda Kurulun;

25.2) ..'in Mahkemeye hitaben yazdığı 23/09/2013 tarihli dilekçesinde “aylarca hiçbir işlem yapmadan dosyayı bekleten Adli Tıp Kurumunca Hakimliğin tekid yazısı üzerine gönderildiği ... Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalında muayenelerinin yapılması için 7 kere başvurduğunu, burada “doktora mı dava açacaksınız, ben sizinle ilgilenmiyorum” diyen hekimlerce muayene edildiğini, tam muayene yapılmadığı halde yapılmış gibi gösterilerek rapor düzenlendiğini, üstelik bu hekim tarafından bir de psikiyatri muayenesine yönlendirildiğini, oldukça kısa süren muayenenin raporunun aylarca Mahkemeye iletilmediğini, daha önce verilen raporlara karşı ortada hiçbir problem yokmuş gibi yansıtıldığını, tüm bu sebeplerle Üniversitesi KBB Anabilim Dalı tarafından verilen rapora ve şaibeli olarak gördüğü Adli Tıp sürecine itiraz ve sorumlular hakkında gereğinin yapılmasını” talep ettiği,

25.3) Dosyada bulunan “.... Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalında 24/03/2009 giriş-26/03/2009 çıkış tarihli, Dr. .. tarafından düzenlenmiş 06/07/2010 tarihli, Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde düzenlenmiş 24/11/2011 tarihli, Dr. ... tarafından düzenlenmiş 05/04/2012 tarihli, Tıp Fakültesi tarafından düzenlenmiş 03/05/2012 tarihli (bkz. prg. 7), Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB'de düzenlenmiş 03/07/2013 tarihli, Oda Genel Sekreterliği'nin 24/01/2013 tarihli, Kurumumuzun 23/12/2013 tarihli Tavsiye Kararı (bkz. prg. 6.10, 36), Kurul tarafından görüşü istenen Üniversitesi Tıp Fakültesinden gönderilen Prof. Dr. .. imzalı 14/10/2014 tarihli rapor ve Adli Tıp Kurumu .. İhtisas Kurulu'nda yapılan radyoloji konsültasyon sonuçları dahil olmak üzere adli ve tıbbi belgelerin tetkik edildiği,

25.4) Sonuç olarak; “... hastanın yapılan muayene tetkiklerinde konka hipertrofisi tespit edilerek sol alt konkaya subtotal rezeksiyon ameliyatı yapılmış olduğu, konka hipertrofileri için yapılan cerrahi girişimler arasında söz konusu ameliyat şeklinin uygulanan yöntemlerden biri olduğu, bu tür ameliyatlardan sonra söz konusu klinik şikayetlere neden olan bulgularda tam düzelme olmayabileceği, bunun yanı sıra ameliyat sonrasında ortaya çıkan akıntı, kuruluk, kanama vs bu tür ameliyatlardan sonra ortaya çıkabilen herhangi bir tıbbi kusur ya da ihmale izafe edilemeyen “komplikasyon” olarak nitelendirildiği, söz konusu komplikasyonları gidermeye yönelik müteaddit operasyonların yapılabileceği ve ameliyatı gerçekleştiren Dr. .. ve Dr. ..'e atfi-kabil kusur tespit edilmediği, bununla birlikte hastanın tedavisi ve takipleri konusunda aydınlatılmadığını iddia ettiği, ameliyata katılmama iddiasının doğru olmadığı ve aydınlatmanın usulüne uygun yapıp yapılmadığı konusunun hukuksal değerlendirmelerle mahkemenizin takdirinde bulunduğu oy birliği ile mütalaa olunur.” şeklinde karar verildiği görülmüştür.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

26) T.C. Anayasasının 74 üncü maddesinde herkesin bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahip olduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu'nun idarenin işleyişi ile ilgili şikayetleri inceleyeceği hükme bağlanmış; **135 inci maddesinde** kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan kamu tüzelkişilikleri olduğu ifade edilmiştir.

27) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesi; *"Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. Ancak; a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler, b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri, Kurumun görev alanı dışındadır."* hükmünü amirdir.

28) 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun (Tıp Meslekleri Uygulamalarına Dair Kanun) 16 ncı maddesi *"Etibba odaları divanı haysiyetleri adabı meslekiyeye riayet etmiyen tabipler hakkında tahriren ihtar, meclis huzurunda tevbih ve bir haftadan altı aya kadar muvakkat icrayı sanattan meni suretiyle mücazati intibahiye tayin edebilirler"* ve **70 inci maddesi** *"Tabipler, dış tabipleri ve dışçiler yapacakları her nevi ameliye için hastanın, hasta küçük veya tahtı hacirde ise veli veya vasisinin evveleminde muvafakatını alırlar. Büyük ameliyei cerrahiyeler için bu muvafakatın tahriri olması lazımdır."* hükümlerini amirdir.

29) 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 1 inci maddesi *"Türkiye sınırları içerisinde meslek ve sanatlarını icraya yetkili olup da sanatını serbest olarak yapan veya meslek diplomasından istifade etmek suretiyle resmi veya özel görev yapan tabiplerin katıldığı Türk Tabipleri Birliği; tabipler arasında mesleki deontolojiyi ve dayanışmayı korumak ve meslek mensuplarının hak ve yararlarını korumak amacıyla kurulmuş kamu kurumu niteliğinde mesleki bir kuruluştur."* hükmünü amirdir. Anılan Kanunun **39 uncu maddesinde** *"Haysiyet Divanının üyelerin fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre yazılı ihtar, para cezası, sanat icrasından men ve muntakada çalışmaktan men cezaları verebileceği", 40 inci maddesinde* *"tabip odası onur kurullarınca verilen disiplin cezaları aleyhine 15 gün içinde yapılan itirazların değerlendirilmek üzere Yüksek Haysiyet Divanına gönderileceği"* belirtilmiş, **59 uncu maddesinde** ise *"meslektaşların birbiri ile ve hastaları ile münasebetlerini düzenleyen deontoloji nizamnameleri hazırlamak"* Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyinin görevleri arasında sayılmıştır.

30) 03.12.2003 tarihinde kabul edilerek TBMM tarafından 5013 sayılı Kanunla onaylanan 20.04.2004 tarih ve 25439 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesinin 5 inci maddesinde *"Sağlık alanında herhangi bir müdahale, ilgili kişinin bu müdahaleye özgürce ve bilgilendirilmiş olarak muvafakat vermesinden sonra yapılabilir. Bu kişiye, müdahalenin amacı ve niteliği ile sonuçları ve tehlikeleri hakkında önceden*

uygun bilgiler verilmelidir. İlgili kişi, muvafakatını her zaman, serbestçe geri alabilir.” denilmektedir.

31) 6023 sayılı Kanununun 59 uncu maddesine dayanılarak çıkarılan Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nün 16 ncı maddesinde “Tabip ve dış tabibi bir kimsenin sıhhi durumu hakkında, ilmî metodları tatbik suretiyle bizzat yaptığı muayene neticesinde edindiği vicdani ve fennî kanaata ve şahsi müşahadesine göre rapor verir. **Hususi bir maksatla veya hatır için rapor veya herhangi bir vesika verilmez.**” denilmektedir.

32) 28.04.2004 tarih 25446 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin;

32.1) 3 üncü maddesinin (e) fıkrası “Hasta haklarına saygı göstermemek” ve aynı maddenin **(f) fıkrası** “Hasta kayıtlarını usulüne uygun olarak tutmamak” uyarıma cezası;

32.2) 4 üncü maddesinin (s) fıkrası “Hastanın aydınlatılmış onamını usulüne uygun almaksızın tıbbi girişimde bulunmak”, **(p) fıkrası uyarınca** “Hasta sevkleri, rapor, reçete vb. belgelerde usulsüz uygulamalar yapmak, sevk belgelerine el koymak, para cezası gerektiren eylemlerden;

32.3) 5 inci maddesinin (f) fıkrası “Kamu kurum ve kuruluşlarının dolandırılmasına yönelik eylemlerde bulunmak; bu amaca yönelik olarak sahte belge veya reçete düzenlemek, reçete ve belgeler üzerinde tahrifat yapmak”; **(g) fıkrası** “Gerçeğe uymayan rapor ve/veya belge vermek”, **(h) fıkrası** “Hasta kayıtlarında tahrifat yapmak” ve **(p) fıkrası** “Meslekte bilgi ve beceri yetersizliği, özen eksikliği, dikkatsizlik ve benzeri kusurlardan dolayı eksik ya da yanlış tanı ve tedavide bulunarak hastaya kalıcı zarar vermek” geçici olarak meslekten alıkoyma cezası gerektiren eylemlerdendir.

32.4) 10 uncu maddede “Meslekten alıkoyma cezası verilmesini gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren beş yıl, diğer cezaların verilmesini gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren iki yıl içinde soruşturma açılmasına dair yönetim kurulu kararı verilmemiş ise bu suçlarla ilgili disiplin işlemi yapılamayacağı” hükmü ile soruşturmada zamanaşımı süreleri belirlenmiştir.

32.5) 12 nci maddede “İlgili hakkında soruşturma, bildirim veya yakınma üzerine, Merkez Konseyi'nin istemi üzerine yahut oda yönetim kurulunun gerek görmesi üzerine bildirim veya yakınma aranmaksızın **re'sen açılabilir.**” denmektedir.

32.6) 13 üncü maddede Oda Yönetim Kurulunun, bildirim veya yakınmanın yapılmasından sonra bir ay içinde konuyu inceleyeceği, soruşturmaya değer görürse soruşturmacı atayarak ya da atamaksızın dosyayı inceleyebileceği belirtilmiştir. Soruşturma atanmayacak olması halinde; anılan madde “Yönetim kurulu, ilgiliye yakınma veya bildirim konusunu yazılı olarak bildirerek tebliğinden itibaren en geç 15 gün içinde savunmasını ve varsa kanıtlarını bildirmesini ister. Bu sürenin geçmesi veya süresinde gelen yanıt ile birlikte toplanan kanıtlardan oluşan dosyayı inceleyerek soruşturulan kişinin onur kuruluna sevk edilip edilmeyeceğine karar verir.” hükmünü amirdir.

32.7) 17 nci maddede “Onur kurulu tarafından verilen her türlü karar aleyhine, kararın bildiriminden itibaren 15 gün içinde yazılı olarak taraflarca itiraz edilebileceği, itiraz süresinde ise ... karar ve eklerinin en kısa zamanda Yüksek Onur Kuruluna gönderileceği” hüküm altına alınmıştır.

33) 01.08.1998 tarihli ve 23420 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren **Hasta Hakları Yönetmeliği’nin “Sağlık Durumu İle İlgili Bilgi Alma Hakkı”** başlığı altındaki **15 inci maddesinde** tıbbi müdahalenin muhtemel komplikasyonlarının “Bilgilendirmenin Kapsamı” içinde hastaya aktarılması gerektiği; **16 ncı maddesinde** “*Hastanın, sağlık durumu ile ilgili bilgiler bulunan dosyayı ve kayıtları, doğrudan veya vekili veya kanuni temsilcisi vasıtası ile inceleyebileceği ve bir suretini alabileceği*”; **17 nci maddesinde** “*Hastanın; sağlık kurum ve kuruluşları nezdinde bulunan kayıtlarında eksik, belirsiz ve hatalı tıbbi ve şahsi bilgilerin tamamlanmasını, açıklanmasını, düzeltilmesini ve nihai sağlık durumu ve şahsi durumuna uygun hale getirilmesini isteyebileceği; bu hakkın, hastanın sağlık durumu ile ilgili raporlara itiraz ve aynı veya başka kurum ve kuruluşlarda sağlık durumu hakkında yeni rapor düzenlenmesini isteme haklarını da kapsadığı*” **22 nci maddesinde** “*Kanunda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, kimsenin, rızası olmaksızın ve verdiği rızaya uygun olmayan bir şekilde tıbbi ameliyeye tabi tutulamayacağı*” **26 ncı maddesinde ise** “*sağlık kurum ve kuruluşunca 15 inci maddedeki bilgileri içeren rıza formu hazırlanacağı, rıza formunda yer alan bilgilerin sözlü olarak hastaya aktarılarak rıza formunun hastaya veya kanuni temsilcisine imzalatılacağı, bir nüshasının hastanın dosyasına konularak diğerinin ise hastaya veya kanuni temsilcisine verileceği*” açık bir şekilde belirtilmiştir.

34) 6023 sayılı Kanununun 59/g maddesine dayanılarak çıkarılan ve Türk Tabipleri Birliği 47. Büyük Kongresinde kabul edilen **Hekimlik Meslek Etiği Kurallarının 6 ncı maddesinde** hekimin uyması gereken evrensel tıbbi etik ilkeler yararlılık, zarar vermeme, adalet ve özerklik olarak sayılmış; **8 inci maddede** “*hekimin mesleğini uygularken vicdani ve mesleki bilimsel kanaatine göre hareket edeceği*” belirtilmiştir. **21 inci maddesinde ise** “*Hekim hastasının sağlığı ile ilgili kararlar alırken; bilgilendirme hakkı, aydınlatılmış onam hakkı, tedaviyi kabul ya da red hakkı vb. hasta haklarına saygı göstermek zorundadır.*” hükümleri yer almaktadır.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

35) Anayasa Mahkemesinin 2013/1876 Esas ve Karar sayılı “icra emrinin iptali” talebine ilişkin Kararında Mahkeme **tarafsız mahkemede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiaların değerlendirmesinde** “yargılama sürecinde hakimin, taraflardan birine yönelik önyargılı ve taraflı bir tutumunun, kişisel bir kanaatinin veya menfaatinin ve bu bağlamda kişisel bir taraflılığının söz konusu olup olmadığına bakılması gerektiğini” belirtmiştir. Öte yandan, başvurunun **Mahkemenin, yargılama sırasında ileri sürdüğü itirazlarını karar gerekçesinde değerlendirmedeğini belirterek hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddialara ilişkin değerlendirmesinde** ise ilke olarak mahkeme kararlarının gerekçeli olmasının, adil yargılanma hakkının bir gereği olduğu, derece mahkemelerinin, dava konusu maddi olay ve olguların kanıtlanmasını, delillerin değerlendirilmesini, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanmasını, uyuşmazlıkla ilgili vardığı sonucu, sonuca varılmasında kullandığı takdir yetkisinin sebeplerini makul bir şekilde gerekçelendirmek zorunda olduğunu, bu gerekçelerin oluşturulmasında açıkça bir keyfilik görüntüsünün olmaması ve makul bir biçimde gerekçe gösterilmesi halinde adil yargılanma hakkının ihlalden söz edilemeyeceğini, bununla beraber bu hakkın, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi şeklinde anlaşılamayacağını, ancak başvurunun ayrı ve açık bir yanıt verilmesini gerektiren usul veya esasa dair iddialarının cevapsız bırakılmış olmasının bir hak ihlaline neden olacağını, makul gerekçenin; davaya konu olay ve olguların mahkemece nasıl nitelendirildiğini, kurulan hükmün hangi nedenlere ve hukuksal düzenlemelere dayandırıldığını ortaya koyacak, olay ve olgular ile hüküm arasındaki bağlantıyı gösterecek nitelikte olması gerektiğini, ifade etmiştir.

36) Kurumumuzun 23/12/2013 tarih ve 2013/107 Karar sayılı Tavsiye Kararında şikayetçi ..'in Tıp Fakültesi Hastanesi'nde geçirmiş olduğu burun ameliyatı nedeniyle sorumlular hakkında soruşturma açılması" istemine binaen yapılan inceleme ve araştırma neticesinde "şikayetçi tarafından imzalanan "aydınlatılmış onam belgesinin" matbu olarak hazırlandığı ve belgenin boş bırakılan yerlerinin doldurulmadığı, dolayısıyla hastanın rızasının alınması ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuata uyulmadığı; tasdikli epikrizde hem kişisel bilgilerin hem de ameliyat bilgilerinin doğru yazılmadığı, ancak daha sonra epikrizdeki kişisel bilgilerin düzeltilindiği; hastanın şikayet dilekçelerine üzerine Dekanlık tarafından, Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahisi AD Prof. Dr. ..'in incelemeci olarak görevlendirildiği ve incelemecinin kendi uzmanlık alanı olmayan bir konuda bilirkişi görüşüne başvurmadan Doç. Dr. ..'in kusursuz olduğu yönünde karar verdiği ve adı geçen hakkında soruşturma açılmadığı anlaşılmış olup; **tedavi ve ameliyatlardan öncesinde hastaların usulüne uygun olarak aydınlatılarak takip ve kontrollerinin yapılması ile bütün hasta kayıtlarının sağlıklı tutulmasının sağlanarak gerek defter üzerinde gerekse elektronik ortamda tutulan tıbbi kayıtlarda sonradan değişiklik yapılamamasını sağlayacak önlemlerin alınması, ayrıca şikayetçinin sağlık sorununun giderilmesi amacıyla yapacağı harcamanın karşılığı olarak maddi ve olaydan dolayı çektiği elem ve ızdırabın karşılığı olarak uzlaşılacak veya takdir edilecek manevi tazminatın şikayetçiye ödenmesi konularında .. Rektörlüğü'ne Tavsiyede bulunulmasına"** karar verilmiştir.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gereke

37) Şikayetçi, 2009 yılında geçirdiği ameliyat ve sonrasında geçirdiği süreçle ilgili olarak 5 inci paragrafta yer verilen iddialarla Oda ve TTB tarafından başvurusu hakkında verilen kararın tıbbi ve hukuka uygun olmadığını belirterek geri alınmasını; bilirkişilerin tüm iddia ve delilleri tarafsızca değerlendirebileceği bir zeminde şeffaf, tarafsız ve gerçek bilgilere dayalı raporlar üzerinden kararın düzeltilmesini talep ederek Kurumumuza başvurmuştur.

38) Şikayetçinin talepleri doğrultusunda, iddiaları öncelikle TTB'nin soruşturmaya yönelik görev, yetki ve sorumluluğu açısından ele alınacak; akabinde atanan bilirkişiler ile dosyadaki raporların tarafsızlığı, alınan kararların tıbbi gerçekleri yansıtıp yansıtmadığı, Prof. Dr. .. hakkında soruşturma açılmasının uygun olup olmadığı ve bizzat muayeneler ile alınan resmi raporların ve GATA Askeri Hastanesinin raporunun dikkate alınıp alınmadığı iddiaları ile ilgili değerlendirmelerde bulunulacaktır.

TTB'nin Soruşturmadaki Görev, Yetki ve Sorumluluğu Bakımından Değerlendirme:

39)28, 29 ve 32 inci paragraflarda Tabip Odalarının ve Tabipler Birliğinin "mesleki deontolojiyi ve dayanışmayı korumak" üzere kurulmuş kamu kurumu niteliğinde mesleki kuruluşlar olduğu; Oda Onur Kurullarının üyelerin fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre çeşitli disiplin cezaları verebileceği, sözkonusu cezalar aleyhine 15 gün içinde Yüksek Onur Kuruluna itirazda bulunulabileceği belirtilmiştir. **Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin 13 üncü maddesinde ise** "Oda yönetim kurulunun, bildirim veya yakınmanın yapılmasından sonra *bir ay içinde* konuyu inceleyeceği, soruşturmaya değer görürse soruşturmacı atayarak ya da atamaksızın dosyayı inceleyebileceği" (bkz. prg. 32.6) belirtilmiştir.

40) Somut olayımızda, şikayet konusunun Oda ve TTB'nin görev alanına girdiği, Oda Yönetim Kurulunca şikayetçinin iddia ve taleplerinin soruşturmaya değer görüldüğü, soruşturmacı

atanmayarak bizzat Yönetim Kurulu tarafından soruşturmanın yürütüldüğü anlaşılmıştır. Ancak şikayetçinin doğrudan bu konuyla ilgili olarak **Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı'na ilettiği 10/02/2012 tarihli dilekçesi ve diğer kurumlar üzerinden Odaya iletilen şikayetlerine ilaveten bizzat 26/03/2012 tarihinde Odaya başvurduğu dikkate alındığında; 09/05/2012 tarihli yazıyla şikayetçiden bilgi talep edilmekle ön incelemenin geç başlatıldığı; süre yönünden Yönetmeliğe uygun hareket edilmediği tespit edilmiştir.**

41) Somut dosyada, Yönetim Kurulunca öncelikle Tıp Fakültesi'nde görevli Doç. Dr. ..'den 21/12/2011 tarihinde bilirkişi görüşü istendiği, şikayetçinin adıgeçenin Doç. Dr. ..'la aynı yerde görevli olması dolayısıyla itirazı üzerine yaklaşık on ay sonra 16/10/2012 tarihinde Prof. Dr. ..'den görüşünün sorulduğu; ancak, ..'nin bir ayı geçen süre sonunda 20/11/2012 tarihinde görevi iade ettiği, bu sebeple yaklaşık bir ay sonra 15/12/2012 tarihinde Doç. Dr. ..'dan ve 5 ay sonra 15/05/2013 tarihinde Prof. Dr. ..'dan bilirkişi görüşü sorulduğu; ve ..'in raporlarını birlikte değerlendiren Yönetim Kurulu'nun 30/07/2013 tarihinde Doç. Dr. hakkında soruşturma açılmasına karar verdiği; bu kapsamda adıgeçen hekimden 31/07/2013 tarihinde savunmasının istendiği anlaşılmıştır. **Sonuç olarak, şikayetçinin Oda'ya bizzat başvurduğu/2012 tarihinden 16 ay sonra soruşturulan hekimden savunması talep edilebilmiştir. Her ne kadar ilgili Oda tarafından bu süreçte çok sayıda bilirkişinin görüşüne başvurulması sebebiyle sürecin uzadığı ifade edilebilecek olsa da, bilirkişilerden rapor talep edilme sürecinin uzun aralıklarla ve peyder pey yürütüldüğü, dolayısıyla bu sürecin kişilerin “adalete erişim süresini” uzatarak “adalete erişim hakkını zedelediğini” belirtmek gerekmiştir.**

Bilirkişi Atamasında Tarafsız ve Etik Davranılmadığı, Bilirkişi Raporlarının Tarafsız Olmadığına İlişkin İddialar Hakkında Değerlendirme:

42) İlgili mevzuatın incelenmesinden, Onur Kurulu ve Yüksek Onur Kurulu Kararlarının içeriğinin nasıl düzenlenmesi gerektiğine ilişkin açık hükümler bulunmadığı görülmüştür. Bununla birlikte, anılan Kurullarda üyelerin fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre yazılı ihtar, para cezası, sanat icrasından men ve muntakada çalışmaktan men cezaları verebildiği; bu amaçla savunma ve ifade alma, tanık dinleme, delil toplama, bilirkişi atama gibi yetkileri olduğu; soruşturmanın taraflar açısından aleni yürütülmesi gerektiği, özetle tıp mesleğinin gereklerine uymayan fiil ve hareketleri tespit ederek “adaletli” bir sonuca ulaşmayı amaçladığı dikkate alındığında Kurul tarafından yürütülen soruşturmaların disiplin hukuku içinde yer alan ve “yargı faaliyetine benzer” idari işlemler olduğu, dolayısıyla kararların da hukukunun temel ilkelerine uygun bir şekilde kurulması gerektiği, diğer bir ifadeyle yargısal kararlarda benimsenen ilkelerin işin mahiyeti gereği Kurul kararları için de geçerli olması gerektiği değerlendirilmektedir. **Bu bağlamda Kurul kararlarının yargı kararlarında olduğu gibi “tarafsız” ve “makul bir gerekçeye” bağlı olarak tesis edilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.**

43) Somut olayda, şikayetçi bilirkişi seçimlerinin ve dosyaya sunulan raporların “tarafsız olmadığını” iddia etmekte, bu durumun Onur Kurulunun ve Yüksek Onur Kurulunun Kararlarını “şaiBELİ” hale getirdiğini ifade etmektedir. **Bu bakımdan, öncelikle bahsekonu Kararların tarafsızlığının nasıl irdelenmesi gerektiğini açıklamak gerekecektir.**

44) Yukarıda ifade edildiği üzere, yargıda izlenen yöntemin Onur Kurulu Kararlarına ışık tutacağı değerlendirilmiştir. **Yargı kararlarında genel olarak tarafsızlık, davanın çözümünü etkileyecek bir önyargı, tarafgirlik ve menfaate sahip olunmaması ve davanın tarafları**

karşısında ve onların leh ve aleyhlerinde bir düşünce veya menfaate sahip olunmamasını ifade eder (Tahir Gökatalay, B. No: 2013/1780, 20/3/2013, § 61).

45) Tarafsızlığın öznel ve nesnel olmak üzere iki boyutu bulunmakta olup, bu kapsamda hâkimin birey olarak mevcut davadaki kişisel tarafsızlığının yanı sıra kurum olarak mahkemenin kişide bıraktığı izlenimin de dikkate alınması gerekmektedir (AYM, E.2005/55, K.2006/4, 5/1/2006). Yargılamayı yürüten mahkeme üyelerinin taraflardan biriyle veya anlaşmazlık konusu ile maddi veya manevi yakın bir bağının bulunması, yargılama sürecinde sarf ettiği ifadeleri ile tarafsız olamayacağı yönünde meşru bir kanaat uyandırması, bunun yanı sıra davadan önce dava ile doğrudan bağlantılı bir konumda bulunması da tarafsızlığı ihlal edebilir. Ancak belirli bir uyuşmazlıkta yargılamayı yürüten hâkimin taraflardan birine yönelik önyargılı ve taraflı bir tutumunun, kişisel bir kanaatinin veya menfaatinin, bu bağlamda kişisel bir taraflılığının söz konusu olduğunu ortaya koyan bir delil bulunmadığı ve bu husus kanıtlanmadığı müddetçe tarafsız olduğunun bir karine olarak varsayılması zorunludur. **Bunun yanı sıra yargılama makamının tarafsızlığına ilişkin herhangi bir meşru kaygı veya korkuyu bertaraf edecek yeterli güvenceleri sunması da gerekmekte olup bu husus tarafsızlığın nesnel boyutuna işaret etmektedir** (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Gregory/Birleşik Krallık*, B. No: 22299/93, 25/02/1997, §§ 43-49; *Fey/Avusturya*, B. No: 14396/88, 24/2/1993, §§ 28-36; *Hauschildt/Danimarka*, B. No: 10486/83, 24/5/1989, §§ 46-48; *McGonnell/Birleşik Krallık*, B. No: 28488/95, 08/2/2000, §§ 55-57).

46)Onur Kurullarının da, yargı faaliyetinde mahkemelerin yaptığı gibi şikayet konusu maddi olay ve olguların kanıtlanmasını, delillerin değerlendirilmesini, mevcut mevzuatın yorumlanması ve uygulanmasını, uyuşmazlıkla ilgili vardığı sonucu, sonuca varılmasında kullandığı takdir yetkisinin sebeplerini makul bir şekilde gerekçelendirmek zorunda olduğu değerlendirilmektedir. Zira tarafların o soruşturma konusu yönünden, hangi nedenle haklı veya haksız görüldüklerini anlayıp değerlendirebilmeleri için ortada usulüne uygun şekilde oluşturulmuş, hangi nedenle o içerik ve kapsamda hüküm verildiğini gösteren, ifadeleri özenle seçilmiş ve kuşkuya yer vermeyecek açıklıktaki bir gerekçe bölümü gereklidir. Bu gerekçelerin oluşturulmasında açıkça bir keyfilik görüntüsünün olmaması ve makul bir biçimde gerekçe gösterilmesi halinde taraflı bir tutumdan bahsedilemez.

47) Somut olayda, öznel boyutta, şikayetçinin Onur Kurulu ya da Yüksek Onur Kurulu üyelerinin taraflardan biriyle veya anlaşmazlık konusu ile maddi veya manevi yakın bir bağının bulunduğu ya da soruşturmadan önce soruşturma ile doğrudan bağlantılı bir konumda buldukları yönünde bir iddiası bulunmamaktadır. Ancak **nesnel boyutta,** şikayetçinin Kurulun bilirkişi ve dosyaya esas teşkil eden raporların seçiminde “taraflı bir tutum” takındığına ilişkin iddialarının, TTB’nin şikayetçinin bu husustaki kaygı ve korkularını bertaraf edecek yeterli güvenceleri sunup sunmadığı doğrultusunda incelenmesi gerekmektedir.

48) Usul Kanunlarında özel veya teknik bilgisi nedeniyle başvurulacak bilirkişinin hiçbir etki altında kalmadan, objektif ilkeler çerçevesinde görevini yapması gerektiği, tarafsızlığının sağlanması maksadıyla gerekirse bilirkişilerin de reddolunabileceği (HMK m. 272) düzenlenmiştir. Bilirkişilere, kendi mesleki disiplinine ve/veya dosya içeriğine uygun düşmeyen rapor hazırladığı takdirde bağlı bulunduğu meslek örgütü tarafından disiplin yaptırımları uygulanması gerekmektedir.

49) Oda tarafından ilk etapta soruşturulan hekimle aynı klinikte çalışan Doç. Dr. ..'nin bilirkişi seçildiği, şikayetçinin bu isme itiraz ettiği belirlenmiştir. **Bir hekim hakkında yapılan soruşturmada Oda tarafından aynı yerde çalışan başka bir hekimin görevlendirilmesinin soruşturma usulüne uygun olmadığı açıktır.**

50) Şikayetçinin bilirkişi tayin edilen Prof. Dr. .. ile ameliyatını yapan Doç. Dr. ..'ın ortak kurs düzenleyecek kadar yakın arkadaş oldukları, bu minvalde bilirkişi atamasında tarafsız ve etik davranılmadığı iddiasına cevaben; Oda'ya bu yönde bir bilgi ulaşmadığı, iki hekimin aynı kursta yer almasının yakın arkadaş oldukları anlamına gelmediği, ayrıca Prof. Dr. ... tarafından düzenlenen bilirkişi raporu üzerine hekim hakkında soruşturma başlatıldığı ifade edilmiştir (bkz. prg. 6.4). Şikayetçinin Oda'nın Kararına itiraz ettiği 16/02/2015 tarihli dilekçesinin ekinde sunulan evrakın incelenmesinden, iki hekimin 02/11/2013 tarihinde "Tiroid" konulu kursta konuşmacı olarak bulduklarına dair internet sayfasının çıktısının konulduğu görülmüş, **ancak sunulan bu belgenin "iki hekim arasında yakın bir arkadaşlık ilişkisi" olduğu yönündeki iddiayı sübuta erdirecek nitelikte olmadığı sonucuna varılarak, iddianın yerinde olmadığı anlaşılmıştır.**

51) Şikayetçinin sözkonusu dilekçesinde "Doç. Dr. ..'ın Derneği üyesi olduğu, Oda tarafından bilirkişi tayin edilen Prof. Dr. ..'nin Derneğin Onur ve Etik Kurulu üyesi olduğu, Prof. Dr. ..'nun da Derneğin Yeterlik ve Yürütme Kurulu üyesi olduğu; dolayısıyla adigeçen hekimlere ait bilirkişi raporlarının tarafsız olamayacağı belirtilmiştir" görülmüştür (bkz. prg. 22.2).'nun raporunun Derneğe hitaben yazıldığı ve raporun Doç. Dr.'ın dilekçesi ekinde Oda'ya sunulduğu; bahse konu hekimler arasında var olduğu iddia edilen bağlantıların araştırılarak TTB Yüksek Onur Kurulu tarafından verilen nihai kararda değerlendirilmediği dikkate alındığında; **Oda tarafından şikayetçinin sözkonusu iki rapor yönünden meşru kaygı veya korkusunu bertaraf edecek makul bir açıklama getirilmediği tespit edilmiştir.**

51.1) 31 ve 34 sayılı paragraflarda yer alan mevzuatta hekimlerin bizzat yaptıkları muayeneler sonucunda edindikleri vicdani ve fennî kanaate ve şahsi gözlemlerine göre rapor verecekleri, özel bir maksatla veya hatır için rapor veremeyecekleri hükme bağlanmış; bu hükme uymayarak meslek etiğine aykırı hareket ettiği tespit edilenler hakkında gerekli disiplin işlemlerinin uygulanması hususunda Tabip Odalarına re'sen inceleme yetkisi tanınmıştır (bkz. prg. 32.2, 32.3 32.5). **Bu çerçevede; Oda Onur Kurulu'nun Op. Dr. ve Dr. tarafından şikayetçi hakkında düzenlenen raporları incelemesi gerektiği; zira bu incelemeden çıkacak sonucun Doç Dr. ... hakkında verilecek hükme de etki edeceği, bu bakımdan Oda tarafından yapılan soruşturmada eksiklik bulunduğu tespit edilmiştir.**

52)Öte yandan, TTB tarafından Kurumumuza gönderilen evrakın incelenmesinden, şikayet konusunun açıklığa kavuşturulmasına yönelik olarak Prof. Dr. ..'in ifadesine başvurulduğuna ilişkin herhangi bir belgeye rastlanmamıştır. Şikayet dosyasının kapsamlı incelenmesinden,Üniversitesi tarafından yapılan soruşturma kapsamında (bkz. prg. 7) Dr. ...'ın ifadelerinin Rektörlüğe iletildiği üst yazılarının ... Tıp Fakültesi Dekanı ve Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. tarafından imzalandığı görülmüş, ancak bahse konu yazılarda ilk tedavi sürecini Prof. ...'in bizzat yürüttüğü şikayetçi hakkında iddiaları aydınlatacak herhangi bir yorum yapılmadığı, sadece Dr.'ın ifadelerinin iletilmekle yetinildiği görülmüştür. **Prof. ...'in ifadesinin alınmaması sebebiyle, şikayetçinin iddiaları arasında yer alan ve "kendisine uygulanması için rıza gösterdiği cerrahi müdahalenin**

türünün değiştirildiği” yönündeki iddialarının karşılıksız kaldığı; Odanın Kararının bu bakımdan da eksik teşekkül ettirildiği tespit edilmiştir.

53) Dosyada bulunan ve Odanın Kararına esas teşkil eden bilirkişi raporlarının incelenmesinden şikayetçide ameliyata bağlı boş burun sendromu oluşup oluşmadığı veya aydınlatılmış onamının alınıp alınmadığı gibi pek çok hususta ortak bir görüş bulunmadığı; buna rağmen verilen Karara esas teşkil eden bilirkişi raporlarına hangi gerekçelerle itibar edildiği ve diğer raporlara hangi gerekçelerle itibar edilmediğinin açıklanmadığı; raporlar arasındaki açık çelişkilere rağmen nihai sonuca nasıl ulaşıldığının tıbben ve hukuken açıklanmadığı önemli bir eksiklik olarak tespit edilmiştir.

54) Bu hususun TTB’ye sorulması üzerine “Onur Kurullarının, içerdiği veriler, yapılan değerlendirme ve sonucu ile konuyu aydınlatan, uyumsuzluğun çözümüne elverişli görülen raporları dikkate alarak kararlarını kurduğu” belirtilmiş; ancak tam da bu noktada şikayetçinin başvurularında defeatle dile getirdiği bazı hususların Kararda yer almadığı tespit edilmiştir:

54.1) Örneğin, şikayetçinin Odaya sunduğu itiraz dilekçesi ekinde yer alan “boş burun sendromunun tanısının radyolojik inceleme ve endoskopik muayene ile konulabileceğine ilişkin tıbbi makale (bkz. prg. 22.7 – 22.8) ile Üniversitesi tarafından da aynı yönde verilen görüş; yine östaki sorununun tanısı için muayene gerektiği yönündeki tıbbi makale (bkz. prg. 22.8) birlikte ele alındığında şikayetçinin dile getirdiği “mevcut rahatsızlıklarının bizzat muayeneyi gerektirip gerektirmediği, muayene olmaksızın verilen raporların geçerli sayılıp sayılmayacağı, elektrorinomanometri (ya da rinomanometri) testlerinin tanı koymaya elverişli olup olmadığı veya yapılan cerrahi müdahalenin boş burun sendromu ile sonuçlanma ihtimalinin bulunup bulunmadığı” gibi soruşturmanın safahatini etkileyecek tıbbi konuların aydınlatılmadığı; şikayetçinin itirazlarının bulunduğu Adli Tıp Kurumu tarafından verilen raporda dahi “aydınlatmanın usulüne uygun yapıлып yapılmadığı konusunun” mahkemenin takdirine bırakıldığı (bkz. prg. 25.4), keza aynı raporda Dr.’ın savunduğu ve Odaya ilettiği bilirkişi raporlarının aksine şikayetçiye “parsiyel” değil “subtotal” rezeksiyon yapıldığının tespit edildiği, tüm bu konularda dosyada birbiriyle çelişen çok sayıda rapor olduğu göz önüne alındığında “şikayetçinin ameliyata bağlı oluştuğunu iddia ettiği sağlık sorunlarının tespit edilip edilmediğine” yönelik değerlendirmelerin Kararda yer almadığı, sadece “şikayetçinin iş ve sosyal hayatını sürdürmesini engelleyecek düzeyde yakınmalar ve elektrik çarpması benzeri şikayetler ile Dr. tarafından yapılan ameliyat arasında sebep-sonuç ilişkisinin kurulamadığının” belirtilmekle yetinildiği; **dolayısıyla, Oda ve TTB’nin şikayet hakkındaki Kararlarının “makul bir gerekçe” ile kurulmadığı ve şikayetçinin “gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği” tespit edilmiştir.**

55) Öte yandan, Doç. Dr. tarafından dosyaya sunulan raporlarda kullanılan bazı ifadeler arasındaki benzerlik özellikle dikkat çekmiştir. Üniversitesi’ne ait 08/10/2014 tarihli bilirkişi raporu ile Prof. Dr.’nun 17/10/2014 tarihli raporunda ortak bir dille şikayetçideki psikosomatik bozukluğa işaret edildiği görülmekte, Prof.’ın hastanın dilekçelerinden yola çıkarak, muayene etmeden ciddi psikiyatrik sorunları olduğu kanaatine vardığı anlaşılmaktadır. **Bu hususta, KBB alanında uzmanlaşan hekimlerin kendi alanları dışında psikiyatrik yorumlar içeren raporlarının tıbben ve hukuken kullanışlı olmadığını belirtmek gerekmiştir.**

56)Yukarıdan bu yana anlatılanlar ışığında; soruşturulan hekimle dosyada raporu bulunan hekimler arasında var olduğu iddia edilen bağlantılar hususunda bir açıklama getirilmediği; birbiriyle çelişen raporlar düzenleyen hekimler hakkında soruşturma yapılmadığı, Prof. Dr.’ın

görüş ve ifadesine başvurulmadığı, KBB alanı dışında psikiyatrik yorumlara yer veren ve aralarında ortak tıbbi bir görüş bulunmayan raporların kararda kullanıldığı tespit edilmekle; **Oda ve TTB tarafından bilirkişi tayininde ve esas alınan raporların tercihinde taraflardan birine yönelik “tarafli bir tutum” sergilendiği yönünde açık kanıt bulunmamakla birlikte, sözkonusu raporlarının tıbben ve hukuken tarafsız bir görüş tesis edilmesi için yeterli olmadığı, Kararda objektif kıstaslara dayalı makul bir gerekçe ile “şikayetçinin Oda’nın tarafsızlığına ilişkin meşru kaygı veya korkularını bertaraf edecek yeterli güvencenin” sunulmadığı, bu sebeple şikayetçinin “gerekçeli karar hakkının” ihlal edildiği gibi kararların tarafsızlığının açıkça ortaya konulmadığı değerlendirilerek, şikayetin yerinde olduğu tespit edilmiştir.**

.... Tabip Odası ve TTB Tarafından Alınan Kararların Somut Delillere Rağmen Tıp Biliminden Yoksun Gerekçelerle Alındığı ve Gerçekleri Yansıtmadığı İddialarına İlişkin Değerlendirme:

57) 25 inci paragrafta yer verilen gerekçelerle Kurumumuzca bilirkişi görüşü alınması yoluna gidilmemiş; bu nedenle dosyada mevcut raporların şikayetçiye yapılacak muayene sonrasında tıp literatürüne uygun gerekçelerle hazırlanıp hazırlanmadığı hususunda kanaat oluşturulamamış; **TTB Yüksek Onur Kurulu kararının tıbben yerinde olup olmadığının tespit edilmesi mümkün olmamıştır.**

Şikayetçinin İlk Doktoru Olan Prof. Dr. Hakkında Soruşturma Açılmadığı İddiası ile İlgili Değerlendirme:

58) Şikayetçinin bu iddiasına ilişkin olarak TTB’nin yanıtına 6.7 sayılı paragrafta yer verilmiş olup, şikayetin yapılan cerrahi müdahaleye yönelik olduğu ve Prof. Dr. ...’in ameliyata katılmadığı dikkate alınarak **Prof. Dr. hakkında soruşturma açılmaması yönünde verilen kararın yerinde olduğu değerlendirilmiştir.**

Kurumumuzun Tavsiye Kararının, Bizzat Muayeneler ile Alınan Resmi Raporların ve GATA Askeri Hastanesinin Raporunun Dikkate Alınmadığı İddiası ile İlgili Değerlendirme:

59) Şikayetçinin Kurumumuza iletildiği dilekçesinde “*Oda’nın Kararında GATA Askeri Hastanesinin 21.01.2015 tarihli raporunun dikkate alınmadığı, oysa bizzat muayene sonucu verilen sözkonusu raporda 2009 yılında geçirdiği ameliyata bağlı olarak kendisinde boş burun sendromu oluştuğunun tescil edildiği, hatta şahsına bir de septoplasti denilen başka bir ameliyat yapıldığının ortaya çıktığı*” belirtilmektedir. Şikayetçinin Onur Kurulu’nun Kararına itiraz ettiği 16/02/2015 tarihli dilekçesi ekinde Odaya sunduğu, söz konusu “Muayene sonuç raporunda” **“Septoplasti sonrası empty nose send.”** yazdığı görülmüş olup, bu iddiaya cevaben TTB’den alınan yanıtta (bkz. prg. 6.6) yer alan ifadelerin Üniversitesi’ne ait 19 sayılı paragrafta yer verilen rapordan alıntılandığı anlaşılmış; bununla birlikte dosyaya sunulan muhtelif raporlar arasında bu hususta ortak bir görüş olmadığı daha önce de ifade edilmiştir. **Dolayısıyla; GATA raporunun dikkate alınmamasında makul bir gerekçe sunulmadığı değerlendirilmiştir.**

60) Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, şikayet başvurusunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, anılan mevzuat hükümleri ve yargı kararları birlikte değerlendirildiğinde; Oda Yönetim Kurulunca yürütülen soruşturma dosyasında ilgili

mevzuatında yer alan sürelerle uyulmayarak şikayetçinin “adalete erişim süresinin” uzatıldığı ve “adalete erişim hakkının zedelendiği”; dosyaya esas teşkil eden raporlar arasında ortak bir görüş olmadığı gibi hazırlanan raporların ve tayin edilen bilirkişilerin tıbben ve hukuken “tarafsız” oldukları konusunda şikayetçinin meşru kaygı veya korkularını bertaraf edecek yeterli güvencenin” sunulmadığı, dosyanın aydınlatılması için önemli tıbbi konularda objektif kıstaslara dayalı, makul ve gerekçeli bir hüküm kurulmadığı, birbiriyle çelişen raporlar düzenleyen hekimler hakkında inceleme başlatılmamasının ve Prof. Dr.’in konuya yönelik ifadesinin alınmamasının eksiklik olduğu, “aydınlatılmış hasta onamının alınmadığına ilişkin” ayrıntılı Tavsiye Kararımıza rağmen aksi yönde karar alındığı, GATA Hastanesi raporunun kullanılmama gerekçesinin makul bir gerekçeyle açıklanmadığı, dolayısıyla şikayetçinin “gerekçeli karar hakkının” ihlal edildiği gibi kararların tarafsızlığının açıkça ortaya konulmadığı ve şikayetçinin tüm iddia ve delillerin tarafsızca değerlendirilebileceği bir zeminin kurumca sağlanması talebinin karşılanamadığı değerlendirilerek; *“hastanın 25/03/2009 tarihinde Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı'nda yapılan ameliyatında ve ameliyat sonrası takip, tedavi ve yönlendirmelerinde tıbbi ihmal ve hata yapmak/hastaya özensizlik göstermek” iddialarının incelendiği dosyada soruşturma usulüne uyulmadığı, adalete hızlı erişimin engellendiği, bu sebeple uygulanması gereken bazı disiplin işlemlerinin uygulanmadığı, dolayısıyla belirtilen hususlarda idarece hatalı davranıldığına tespitine karar verilmiştir.*

D. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

61) Şikâyete konu olayda, T.C. Anayasasının "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde *eşitlik ilkesine uygun hareket edilmediği tespit edilmiş*; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 inci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannameyi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

E. İyi Yönetişim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

62) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri de beklenmektedir.

63) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde "Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartınının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen Avrupa Doğru İdari Davranış Yasasında da yer verilmiştir.

64)Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; şikâyet başvurusu kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin İdare tarafından süresi içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği; ayrıca şikayetçiye iletilen Yüksek Onur Kurulu Kararında “karara karşı başvuru yollarının gösterildiği” ve Kararın geciktirilmeksizin bildirildiği, idarenin bu yönlerden iyi yönetim ilkelerine **uygun davrandığı** anlaşılmıştır. Ancak; şikayete ilişkin olarak idare tarafından yapılan soruşturmanın ilgili mevzuattaki süreleri aşarak kişinin “adalete erişim hakkını zedelediği”; ayrıca soruşturma sonucunda makul bir gerekçe ile “şikayetçinin Oda ve TTB’nin tarafsızlığına ilişkin meşru kaygı veya korkularını bertaraf edecek yeterli güvencenin” sunulmadığı, dolayısıyla idarece **“kararların gerekçeli olması”, “eşitlik”, “tarafsızlık”, “hesap verilebilirlik” ve “şeffaflık” ilkelerine uyulmadığı anlaşılmış olup,** idarenin bundan böyle bu ilkelere de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

65) 14/6/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 inci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumu'na, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Şikayetçiye 28/04/2016 tarih ve E.3406 sayılı yazımız ile dava açma süresinin başladığı bildirilmiştir.

B. Yargı Yolu

66) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40. Maddesinin 2 nci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

KARAR

Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar ve dosya kapsamına göre;

1- Şikayet başvurusunun aşağıdaki fıkrada yazılı husus (tespit) hariç ...Tabip Odası ve Türk Tabipleri Birliği tarafından ilk doktoru olan Prof. Dr. ... hakkında ve diğer konularla ilgili taleplerinin **REDDİNE,**

2- Tabip Odası ve Türk Tabipleri Birliği tarafından yürütülen “25/03/2009 tarihinde şikayetçiye yapılan ameliyatta ve ameliyat sonrası takip, tedavi ve yönlendirmede tıbbi ihmal ve hata yapmak/hastaya özensizlik göstermek” iddialarıyla açılan dosyada soruşturma **usulüne uyulmadığı, adalete hızlı erişimin engellendiği, bu sebeple uygulanması gereken bazı disiplin işlemlerinin uygulanmadığı, dolayısıyla belirtilen hususlarda TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİNCE HATALI DAVRANILDIĞININ TESPİTİNE,**

Bu kararın ŞİKAYETÇİYE ve TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ'NE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-İmzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi